

PATVIRTINTA

Klaipėdos Martyno Mažvydo progimnazijos  
direktoriaus 2025 m. lapkričio 11 d.  
įsakymu Nr. V1-138

## **KLAIPĖDOS MARTYNO MAŽVYDO PROGIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Klaipėdos Martyno Mažvydo progimnazijoje (toliau – Progimnazija) tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234 „Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu“, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. V-582 „Dėl rekomendacijų mokykloms dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veikslių, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje“.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – apibrėžti smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Progimnazijoje tvarką.

3. Prevencija Tvarkos apraše suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio vertinimą ir tolesnių veikslių planavimą.

4. Intervencija Tvarkos apraše suprantama kaip Progimnazijos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – Darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat švietimo pagalbos priemonių visumą.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

6. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

6.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt. formos);

6.2. kiekvienas Progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

6.3. veikslių turi būti imamas visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias, smurtą amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

6.4. visi Progimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, jų tėvai, mokytojai ir kt. Progimnazijoje dirbantys asmenys) supažindinami su smurto ir patyčių progimnazijoje prevencijos, intervencijos vykdymo tvarka.

7. Progimnazijoje draudžiama bet kokia smurto ir patyčių forma, nukreipta:

7.1. mokinių prieš mokinius;

7.2. Progimnazijos darbuotojų prieš mokinius;

- 7.3. mokinių prieš Progimnazijos darbuotojus;
- 7.4. Progimnazijos darbuotojų prieš kitus šios Progimnazijos darbuotojus;
- 7.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, Progimnazijos darbuotojus.

## **II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA MOKYKLOJE**

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, pagalbos mokiniui specialistai, klasių vadovai, o ją vykdo visi Progimnazijos bendruomenės nariai.

9. Mokyklos vadovas yra atsakingas už Progimnazijos Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą Progimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

10. Tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) pirmininkas kartu su socialiniu pedagogu, psichologu, klasės vadovais ir VGK nariais.

10.1. klasės vadovas kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja socialinį pedagogą, psichologą ar vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos bei intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis;

10.2. socialinis pedagogas atlieka Progimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

10.3. VGK, remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių plano projektą;

10.4. VGK aptaria turimą informaciją, svarsto smurto ir prevencijos ir intervencijos priemonių plano įgyvendinimą vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

10.5. VGK pirmininkas teikia siūlymus Progimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Progimnazijoje, Progimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo, tėvų (globėjų, rūpintojų) mokymo smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos klausimais;

10.6. VGK atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.

11. Papildomos smurto ir patyčių prevencinės priemonės:

11.1. pertraukų metu organizuojamas mokytojų ar kitų darbuotojų budėjimas Progimnazijoje, ypač sustiprinant budėjimą patyčių rizikos vietose;

11.2. Progimnazijos koridoriuose, lauko teritorijoje ir kitose bendroje erdvėje įrengtos vaizdo stebėjimo kameros, siekiant užtikrinti saugumą ir objektyvų incidentų vertinimą;

11.3. vykdomas periodiškasis Progimnazijos darbuotojų švietimas mokinių patyčių temomis;

11.4. klasės mikroklimato gerinimas – bendradarbiaujant su mokinio pagalbos specialistais formuojamos bendras klasės nuostatos prieš smurtą ir patyčias;

11.5. organizuojamos klasės valandėlės ir kitos veiklos mokiniams patyčių prevencijos temomis;

11.6. Progimnazijoje vykdoma socialinio emocinio ugdymo programos.

## **III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE**

12. Visais smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokytojas, Progimnazijos administracijos atstovas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas atsižvelgia į patyčių ar smurto lygį ir taiko priemones, aprašytas Smurto ir patyčių intervencijos įgyvendinimo atmintinėje (priedas Nr. 1).

13. Progimnazijos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar

kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

13.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

13.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į galinčius suteikti pagalbą asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Progimnazijos darbuotojus), psichologą ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

13.4. informuoja klasės vadovą / socialinį pedagogą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).

14. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie smurtą ar patyčias, remiasi klasės vadovo atmintine (priedas Nr. 2).

15. Kartojantis smurtui ar patyčioms, klasės vadovas kreipiasi į socialinį pedagogą, kuris registruoja įvykį Patyčių ir smurto atvejų registracijos žurnale (priedas Nr. 3) ir aptaria su mokyklos psichologu galimybę gauti psichologinę pagalbą patyrusiam patyčias ir asmeniui, kuris tyčiojosi.

16. Situacijai negerėjant, socialinis pedagogas kreipiasi į Vaiko gerovės komisiją, kurioje parengiamas individualios pagalbos planas, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus). Esant poreikiui, planas koreguojamas.

17. Mokiniui smurtavus ar pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja Progimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

18. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja Progimnazijos direktorių, kuris imasi Progimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.

19. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama švietimo pagalbos specialistų (psichologo, socialinio pedagogo) ar mokytojų pagalba.

#### **IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

20. Progimnazijos darbuotojai ir mokiniai pasirašytinai supažindinami su šia tvarka kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.

21. Tėvai su šios tvarkos aprašu supažindinami žinute el. dienyne. Tvarkos aprašas aptariamasis klasės tėvų susirinkimo metu.

22. Tvarkos aprašas skelbiamas Progimnazijos internetinėje svetainėje.

---

**SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJOS ĮGYVENDINIMO ATMINTINĖ**

Patyčių lygis	Apibūdinimas	Reagavimas	Rekomenduojami veiksmai
<b>ŽEMAS</b>	Vienkartinis, pavienis, neapgalvotas, netinkamas elgesys, kuris gali įžeisti, gali peraugti į patyčias (pvz., pašėpimas dėl išvaizdos ar drabužių, sarkastiški juokeliai, vienkartinis ignoravimas, neįtraukimas į žaidimą, erzinimas, pravardžiavimas ir kt.).	1. Netinkamą elgesį pastebėjęs suaugęs asmuo įsikiša ir jį sustabdo ir informuoja klasės vadovą.	1. Pokalbis su netinkamai pasielgusiu mokiniu (pokalbio trukmė iki 5 min.), kurį inicijuoja netinkamą elgesį pastebėjęs suaugęs asmuo. 2. Klasės vadovas primena netinkamai pasielgusiam mokiniui Vidaus tvarkos taisykles ir poelgio pasekmes. 3. Klasės vadovas pagal poreikį informuoja netinkamai pasielgusio mokinio tėvus (globėjus / rūpintojus).
<b>VIDUTINIS</b>	Pasikartojantis, tyčinis elgesys, kai stipresnis skriaudžia fiziškai ar psichologiškai silpnesnį vaiką įvairioms formomis (emocine, fizine, elektronine). Toks elgesys sukelia emocinį diskomfortą ir skatina socialinę izoliaciją (pvz., mušimas, pravardžiavimas, sistemingas menkinimas apkalbos, išstūmimas iš grupės ir kt.).	1. Netinkamą elgesį pastebėjęs suaugęs asmuo įsikiša ir jį sustabdo. Informuoja klasės vadovą. 2. Klasės vadovo pokalbis su smurto / patyčių įvykio dalyviais ir soc. pedagogo informavimas. 3. Socialinis pedagogas užfiksuoja įvykį Patyčių ir smurto atvejų registracijos žurnale (priedas Nr. 3). 4. Informuojami situacijoje dalyvavusių mokinių tėvai.	1. Klasės vadovas inicijuoja pokalbį su visais patyčių situacijos dalyviais, rekomenduojama paprašyti mokinių aprašyti įvykį. 2. Klasės vadovas informuoja soc. pedagogą apie įvykį. 3. Soc. pedagogas informuoja progimnazijos administraciją apie įvykį. 4. Klasės vadovas / socialinis pedagogas inicijuoja susitikimą su patyčias vykdžiusio mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) dalyvaujant klasės vadovui, pagalbos specialistams ir, esant poreikiui, mokyklos vadovams. Susitikimo metu sutariama dėl taikomų poveikio priemonių, stebėjimo laikotarpio, išipareigojimų ir atsakomybės pasidalijimo bei aptariama, kokių priemonių bus imtasi, jei mokinio elgesys nepasikeis. 5. Susitarimai užfiksuojami pranešimo apie smurtą / patyčias fiksavimo formoje. 6. Klasės vadovas / socialinis pedagogas pakartotinai inicijuoja susitikimą su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir aptaria, kaip sekėsi įgyvendinti poveikio priemonės.

<p><b>AUKŠTAS</b></p>	<p>Sisteminas, tyčinis ar pavojingas elgesys, sukeliantis stiprią emocinę, fizinę ar socialinę žalą (pvz., fizinės patyčios, grasinimai, seksualinio pobūdžio priekabiavimas, žeminimas socialiniuose tinkluose, nuotraukų platinimas, šantažas).</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Netinkamą elgesį pastebėjęs suaugęs asmuo įsikiša ir jį sustabdo ir informuoja klasės vadovą / soc. pedagogą.</li> <li>2. Socialinis pedagogas užfiksuoja įvykį Patyčių ir smurto atvejų registracijos žurnale ir informuoja situacijos dalyvių tėvus.</li> <li>3. Socialinis pedagogas informuoja administraciją.</li> <li>4. Mokyklos vadovas informuoja raštu policiją, vaiko teisių specialistus.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Klasės vadovas / socialinis pedagogas organizuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį dėl patyčias / smurtą vykdžiusio mokinio.</li> <li>2. Mokyklos vadovas paskiria atsakingą asmenį, kuris parengia individualų pagalbos planą patyčias / smurtą vykdžiusiam mokiniui.</li> <li>3. Asmuo atsakingas už individualaus pagalbos plano rengimą, pasibaigus plane numatytų priemonių įgyvendinimo terminui, esant poreikiui, organizuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį rezultatams aptarti.</li> </ol>
-----------------------	---	--	---

# Atmintinė klasių vadovams

## Priedas Nr. 2

**I žingsnis.** Esant netinkamam mokinio elgesiui aptarti jį individualaus pokalbio metu. Pokalbyje dalyvauja **klasės vadovas** ir **mokinys**.

Apie tai būtina informuoti mokinio tėvus.

Pildomas priedas Nr.1  
Pildo mokinys



**II žingsnis.** Esant netinkamam mokinio elgesiui pamokų, pertraukų ar renginių metu, spręsti problemą grupinio pokalbio metodu. Pokalbyje dalyvauja **klasės vadovas, mokinys, dalyko mokytojas**.

Apie tai būtina informuoti mokinio tėvus.

Pildomas priedas Nr.2  
Pildo klasės vadovas



**III žingsnis.** Jei mokinio elgesys nesikeičia, būtina surinkti informaciją apie mokinio elgesį iš **dalykų mokytojų**.

Surinktą informaciją išanalizuoti ir pasiruošti pokalbiui su mokinio tėvais.

Pildomas priedas Nr.3  
Pildo dalykų mokytojai

**IV žingsnis.** Turint visą informaciją apie netinkamą mokinio elgesį (priedai Nr.1, 2, 3), į mokyklą kviečiami mokinio tėvai. Individualiame pokalbyje dalyvauja **klasės vadovas, mokinio tėvai, mokinys**.

Pildomas priedas Nr.4  
Pildo klasės vadovas



**V žingsnis.** Jei po visų šių priemonių taikymo mokinio elgesys nesikeičia, privalu kreiptis į mokyklos socialinį pedagogą su užpildytomis formomis Nr. 1, 2, 3, 4.



**VI žingsnis.** Mokykloje organizuojamas Vaiko gerovės komisijos posėdis. Prieš posėdį **klasės vadovas** užpildo klasės vadovo anketą, skirtą Vaiko gerovės komisijai.

Pildomas priedas Nr.5  
Pildo klasės vadovas

